

i

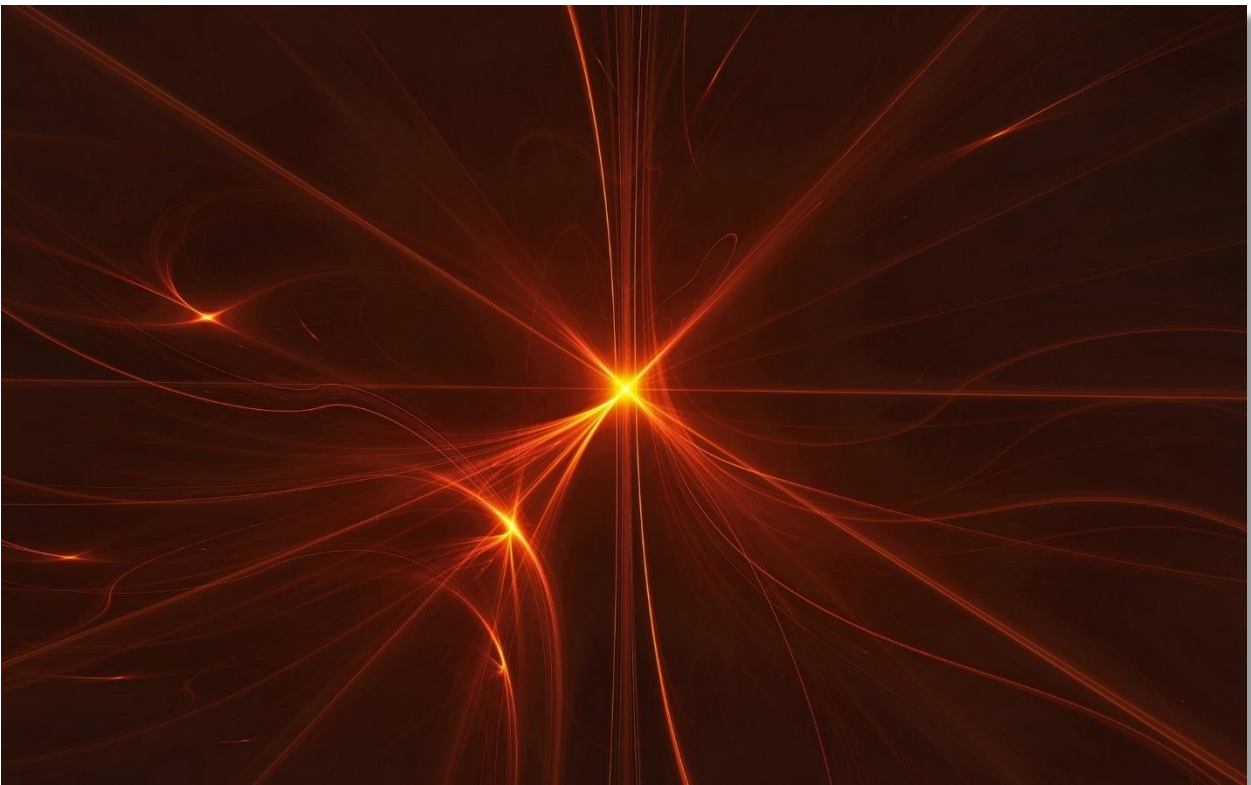

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 21,5-19

Évközi 33. vasárnap („C” év)

Aki mindvégig állhatatos, az üdvözüül

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Aki mindvégig állhatatos, az üdvözüli

Abban az időben:

Amikor némelyek megjegyzték, hogy milyen szép kövekkel és díszes fogadalmi ajándékokkal van díszítve a templom, Jézus ezt mondta:

„Jönnek majd napok, amikor abból, amit most itt láttok, kő kövön nem marad, mindent lerombolnak.”

Erre megkérdezték tőle: „Mester, mikor történik mindez? És milyen jelek előzik meg?”

Ő így válaszolt: „Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek titeket! Sokan jönnek az én nevemben s mondják: »Én vagyok.« És: »Elérkezett az idő.« Ne kövessétek őket.

Amikor háborúkról és lázadásokról hallotok, ne rémüljétek. Mindennek előbb meg kell történnie, de ezzel még nincs itt a vég!”

Aztán így folytatta: „Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad. Nagy földrengés lesz itt is, ott is, éhínség és dögvész. Félelmetes tünemények és rendkívüli jelek tűnnek fel az égen.

De előbb kezet emelnek rátok, és üldözni fognak benneteket. Kiszolgáltatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek. Királyok és helytartók elé hurcolnak az én nevemért, azért, hogy tanúságot tegyetek.

Véssétek hát szívetekbe: Ne törjétek fejeteket előre, hogyan védekezzetek. Én olyan ékesszólást és bölcsességet adok majd nektek, hogy egyetlen ellenfelet sem tud ellenállni vagy ellentmondani.

Kiszolgáltatnak benneteket a szülők, testvérek, rokonok és barátok, s némelyeket meg is ölnek. Az én nevemért mindenki gyűlölni fog titeket. De egyetlen hajsza sem vész el a fejeteokről. Állhatatossággal őrzitek meg lelketeket.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

⁵ Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται εἶπεν·
És amikor egyesek mondták a templomról, hogy szép kövekkel és áldozati ajándékokkal van fölékesítve, mondta:

⁶ Ταῦτα ἂ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.

„Ezeket (tekintve), amiket szemléltek, jönni fognak napok, amelyekben nem fog kő kövön maradni, ami ne semmisülne majd meg.”

⁷ Ἐπρωῶτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

Megkérdezték pedig őt mondva: „Mester, mikor lesznek tehát ezek, és mi a jel, amikor ezek be fognak következni?”

⁸ ὁ δὲ εἶπεν· Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· Ἐγὼ εἰμι καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.

Ő pedig mondta: „Vigyázzatok, ne hagyjátok magatokat félrevezetni: ugyanis sokan fognak jönni a nevemben mondva: »Én vagyok.« és »Az idő elérkezett.« Ne menjetek utánuk!”

⁹ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ’ οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

Amikor pedig hallani fogtok háborúkról és zavargásokról, ne ijedjete meg: ugyanis ezeknek előbb meg kell történniük, de nem tüstént (van itt) a vég.”

¹⁰ τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ’ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν,

Aztán mondta nekik: „Fel fog kelni nép nép ellen és királyság királyság ellen,

¹¹ σεισμοὶ τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ’ οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.

és nagy földrengések s egyes helyeken éhínségek és dögvészek lesznek és borzalmas jelenségek s az égből nagy jelek lesznek.

¹² Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ’ ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος μου

Mindezek előtt pedig rátok fogják vetni a kezüket (le fognak tartóztatni titeket) és üldözni fognak, átadva a zsinagógákba és börtönökbe, elővezetve királyok és helytartók elé a nevem miatt:

¹³ ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον.

arra való lesz ez, hogy ti tanúságot tegyetek.

14 θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι,

Helyeztétek be tehát a szíveitekbe, hogy ne törődjete előre a védekezéssel:

15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ἣ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.

Én ugyanis adni fogok nektek szájat és bölcsességet, aminek nem fognak tudni ellenállni vagy ellene mondani mindazok, akik ellentétben állnak veletek.

16 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν,

Át lesztek adva pedig a szülők és a testvérek és a rokonok s a barátok részéről, és egyeseket közületek halálra fognak adni,

17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.

és gyűlöletesek lesztek mindenki részéről a nevem miatt.

18 καὶ θριξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.

És fejeteknek egy hajszála sem hullik ki.

19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

Állhatatosságotokkal szerezzétek meg (tartsátok meg) a lelketeket (az életeteket)!”

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁵ ET QUIBUSDAM DICENTIBUS DE TEMPLO, QUOD LAPIDIBUS BONIS ET DONIS ORNATUM, ESSET DIXIT:

⁵ Amikor némelyek megjegyezték, hogy milyen szép kövekkel és díszes fogadalmi ajándékokkal van díszítve a templom, ezt mondta:

⁵ Amikor néhányan megjegyezték a templomról, hogy milyen szép kövekkel és fogadalmi ajándékokkal van díszítve, ő így szólt:

⁵ *Amikor néhányan megjegyezték, hogy milyen szép kövekkel és fogadalmi ajándékokkal van díszítve a templom, így szólt:*

⁵ *És mikor némelyek mondának a templom felől, hogy szép kövekkel és ajándékokkal van felékesítve, monda:*

⁵ Amikor némelyek azt mondták a Templomról, hogy az gyönyörű kövekkel és fogadalmi ajándékokkal ékes, így szólt: –

⁶ “HAEC QUAE VIDETIS, VENIENT DIES, IN QUIBUS NON RELINQUETUR LAPIS SUPER LAPIDEM, QUI NON DESTRUATUR”.

⁶ „Jönnek majd napok, amikor abból, amit most itt láttok, nem hagynak követ kövön, mind lerombolják.”

⁶ »Jönnek majd napok, amikor mindezekből, amit itt láttok, nem marad kő kövön, amelyet le ne rombolnának.«

⁶ „Jönnek napok, amikor mindabból, amit itt láttok, kő kövön nem marad, mit le nem rombolnának.”

⁶ Ezekből, a miket láttok, jönnek napok, melyekben kő kövön nem marad, mely le nem romboltatnék.

⁶ Jönnek napok, amikor ezekből, amiket itt láttok, kő kövön nem marad. Mindent lerombolnak. –

⁷ INTERROGAVERUNT AUTEM ILLUM DICENTES: “PRAECEPTOR, QUANDO ERGO HAEC ERUNT, ET QUOD SIGNUM, CUM FIERI INCIPIENT?”.

⁷ Erre megkérdezték tőle: „Mester, mikor fognak ezek bekövetkezni? És mi lesz a jel előtte?”

⁷ Erre megkérdezték őt: »Mester! Mikor fognak ezek bekövetkezni, és mi lesz előtte a jel?«

⁷ Azok megkérdezték: „Mester, mikor lesz mindez? S mi lesz a jele annak, hogy ez beteljesül?”

⁷ Megkérdező pedig őt, mondván: Mester, mikor lesznek azért ezek? és mi lesz a jel, mikor mind ezek meglesznek?

⁷ Mester, mikor történik ez, és mi lesz a jele annak, hogy elkezdődött? – kérdezték. –

⁸ QUI DIXIT: “VIDETE, NE SEDUCAMINI. MULTI ENIM VENIENT IN NOMINE MEO DICENTES: “EGO SUM” ET: “TEMPUS APPROPINQUAVIT”. NOLITE ERGO IRE POST ILLOS. 9 CUM AUTEM AUDIERITIS PROELIA ET SEDITIONES, NOLITE TERRERI; OPORTET ENIM PRIMUM HAEC FIERI, SED NON STATIM FINIS”.

⁸ Így válaszolt: „Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek benneteket! Sokan jönnek az én nevemben, s mondják: Én vagyok. És: Elérkezett az idő! – Ne kövessétek őket.

⁸ Ő pedig így szólt: »Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek benneteket! Mert sokan jönnek az én nevemben, és azt mondják: ‘Én vagyok’, és: ‘Elérkezett az idő’; de ti ne menjetez utánuk.

⁸ Ő így válaszolt: „Vigyázzatok, hogy valaki félre ne vezessen titeket. Sokan jönnek majd az én nevemben és azt mondják: én vagyok, és: eljött az idő. Ne menjetez utánuk!

⁸ Ő pedig monda: Meglássátok, hogy el ne hitessenek benneteket: mert sokan jönnek el az én nevemben, kik ezt mondják: Én vagyok; és: Az idő elközelgett; ne menjetez azért utánuk.

⁸ Vigyázzatok – válaszolta –, hogy meg ne tévesszenek titeket! Mert sokan jönnek majd az én nevemben, s azt mondják: „Én vagyok!”; meg azt: „Itt az idő!” Ne kövessétek őket!

⁹ Amikor háborúkról és lázadásokról hallotok, ne rémüldözzetek. Ilyeneknek kell előbb történniük, de ezzel még nincs itt a vég!”

⁹ Mikor háborúkról és lázadásokról hallotok, meg ne rémüljete; ezeknek előbb meg kell történniük; de ez még nem a vég.«

⁹ *Amikor háborúról és lázadásról hallotok, ne rémüldözzetek. Ennek előbb mind meg kell történnie, de ezzel még nem lesz itt a vég.”*

⁹ *És mikor hallotok háborúkról és zendülésekről, meg ne félemljete; mert ezeknek meg kell lenni előbb, de nem jó mindjárt a vég.*

⁹ Amikor háborúkról és lázadásokról hallotok, ne rémüldözzetek, mert először ezeknek meg kell történniük, de nem jön mindjárt a vég.

¹⁰ TUNC DICEBAT ILLIS: “SURGET GENS CONTRA GENTEM, ET REGNUM ADVERSUS REGNUM;

¹⁰ Aztán így folytatta: „Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad.

¹⁰ Azután ezt mondta nekik: »Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen.

¹⁰ *Aztán így folytatta: „Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad.*

¹⁰ *Akkor monda nekik: Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen;*

¹⁰ Azután ezt mondta nekik: – Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad.

¹¹ ET TERRAE MOTUS MAGNI ET PER LOCA FAMES ET PESTILENTIAE ERUNT, TERRORESQUE ET DE CAELO SIGNA MAGNA ERUNT.

¹¹ Nagy földrengés lesz itt is, ott is, éhínség és dögvész. Szörnyű tünetmények és különös jelek tűnnek fel az égen.

¹¹ Földindulások lesznek, sok helyen dögvész, éhség, rettentő tünetmények és nagy égi jelek.

¹¹ *Nagy földrengés lesz itt is, ott is, éhínség és dögvész. Félelmetes tünetmények és rendkívüli jelek tűnnek föl az égen.*

¹¹ *És minden felé nagy földindulások lesznek, és éhségek és döghalálok; és rettegtetések és nagy jelek lesznek az égből.*

¹¹ Nagy földrengések, járványok és éhínségek lesznek. Rettenetes dolgok történnek, és hatalmas jelek tűnnek fel az égen.

12 SED ANTE HAEC OMNIA INICIENT VOBIS MANUS SUAS ET PERSEQUENTUR TRADENTES IN SYNAGOGAS ET CUSTODIAS, ET TRAHEMINI AD REGES ET PRAESIDES PROPTER NOMEN MEUM;

¹² De előbb kezét emelnek rátok, és üldözni fognak benneteket. Kiszolgáltatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek, királyok és helytartók elé hurcolnak a nevemért,

¹² Mindezek előtt pedig kezét emelnek rátok és üldözni fognak titeket. Átadnak benneteket a zsinagógáknak és börtönbe vetnek. Királyok és helytartók elé hurcolnak titeket az én nevemért.

¹² *De mindezek előtt kezét emelnek rátok és üldözni fognak titeket. Kiszolgáltatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek. Királyok és helytartók elé is hurcolnak miattam.*

¹² *De mind ezeknek előtte kezeiket reátok vetik, és üldöznek titeket, adván a gyülekezetek elé, és tömlöczökbe és királyok és helytartók elé visznek az én nevemért.*

¹² De mindezek előtt letartóztatnak és üldöznek benneteket. Átadnak benneteket a zsinagógáknak, és börtönbe vetnek. Királyok és helytartók elé vezetnek titeket az én nevemért.

13 CONTINGET AUTEM VOBIS IN TESTIMONIUM.

¹³ azért, hogy tanúságot tegyetek.

¹³ Alkalom lesz ez számotokra, hogy tanúságot tegyetek.

¹³ *Mindez alkalom lesz arra, hogy tanúságot tegyetek.*

¹³ *De ebből néktek lesz tanúbizonyságotok.*

¹³ Alkalom lesz ez számotokra, hogy tanúságot tegyetek.

14 PONITE ERGO IN CORDIBUS VESTRIS NON PRAEMEDITARI QUEMADMODUM RESPONDEATIS;

¹⁴ Vessétek hát szívetekbe: Ne törjétek fejeteket, hogyan védekezzetek.

¹⁴ Vessétek hát szívetekbe: ne gondolkodjatok előre, mi módon védekezzetek.

¹⁴ *Vessétek szívetekbe: ne törjétek fejeteket előre, hogyan védekezzetek.*

¹⁴ *Tökéljétek el azért a ti szívetekben, hogy nem gondoskodtok előre, hogy mit feleljétek védelmetekre:*

¹⁴ Határozzátok el szívetekben, hogy nem gondoltok előre a védekezésre!

15 EGO ENIM DABO VOBIS OS ET SAPIENTIAM, CUI NON POTERUNT RESISTERE VEL CONTRADICERE OMNES ADVERSARI VESTRI.

¹⁵ Olyan ékesszólást és bölcsességet adok nektek, hogy egyetlen ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani nektek.

¹⁵ Mert olyan szájat és bölcsességet adok majd nektek, amelynek egyetlen ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani.

¹⁵ *Én olyan ékesszólást és bölcsességet adok nektek, amelynek egy ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani.*

¹⁵ *Mert én adok néktek szájat és bölcseséget, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mind azok, a kik magokat ellenetekbe vetik.*

¹⁵ Ugyanis én magam adok nektek ékesszólást és bölcsességet, aminek nem tud ellenállni vagy ellene mondani egyetlen ellenfeletek sem.

¹⁶ TRADEMINI AUTEM ET A PARENTIBUS ET FRATRIBUS ET COGNATIS ET AMICIS, ET MORTE AFFICIENT EX VOBIS,

¹⁶ Kiszolgáltatnak benneteket a szülők, testvérek, rokonok és barátok, s némelyeket megölnek közületek.

¹⁶ Kiszolgáltatnak titeket szüleitek és testvéreitek, rokonaitok és barátaitok, és közületek egyeseket halálra adnak.

¹⁶ *Elárulnak szüleitek és testvéreitek, rokonaitok és barátaitok, sőt lesznek, akiket meg is ölnek.*

¹⁶ *Elárulnak pedig titeket szülők és testvérek is, rokonok és barátok is; és megölnek némelyeket ti közületek.*

¹⁶ Kiszolgáltatnak titeket még a szüleitek, testvéreitek, rokonaitok és barátaitok is. Egyeseket meg is ölnek közületek.

¹⁷ ET ERITIS ODIO OMNIBUS PROPTER NOMEN MEUM.

¹⁷ Nevemért mindenki gyűlölni fog benneteket.

¹⁷ Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért,

¹⁷ *Miattam mindenki gyűlölni fog titeket.*

¹⁷ *És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért.*

¹⁷ Mindenki gyűlöl majd titeket az én nevemért.

¹⁸ ET CAPILLUS DE CAPITE VESTRO NON PERIBIT.

¹⁸ De nem vész el egy hajszál sem fejetekről.

¹⁸ *de egy hajszál sem vész el a fejetekről.*

¹⁸ *De egy hajszál sem vész el fejetekről.*

¹⁸ *De fejeteknek egy hajszála sem vész el.*

¹⁸ De egyetlen hajszál sem vész el a fejetekről.

¹⁹ IN PATIENTIA VESTRA POSSIDEBITIS ANIMAS VESTRAS.

¹⁹ Kitartástokkal megmentitek lelketeket.

¹⁹ *Állhatatossággal fogjátok megőrizni lelketeket.*

¹⁹ *Állhatatossággal fogjátok megőrizni lelketeket.*

¹⁹ *A ti béketűréstek által nyeritek meg lelketeket.*

¹⁹ *Állhatatosságokkal nyeritek majd meg lelketeket.*

1.3. BEHATÁROLÁS

Jézusnak a Jeruzsálemben mondott beszédének első részét Lukács a szegény asszony két fillérje szakasz után (Lk 21,1-4), illetve a Jeruzsálem pusztulásáról és Krisztus második eljövételéről szóló epizódok előtt fogalmazza meg (Lk 21,20-28). Vagyis a szentírási perikópa a Lk 21,5-19 versek között helyezkedik el.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

– Jézus előre tudja, hogy mi vár rá és a tanítványokra. Ő Ura a történelemnek is. Hatalommal, biztonsággal beszél és tanít nehéz s nyugtalanító kérdésekben is.

– A keresztény ember ne tárgyakba, ne épületekbe, ne dolgokba vesse a bizalmát, hanem egyedül Jézus Krisztusba! Ez konkrétan az Úr szavára való odafigyelést, odahallgatást jelenti, amikor a tanítvány megmarad Isten igéje „alatt”, s tanúságtevően kitart mellette (alatta).

– A Krisztus-követés küzdelmet, próbatételt is jelent. A Jézus Krisztus mellett meghozott döntés miatt sokszor üldözik, támadják, megszólják a keresztényeket. Ebben a helyzetben nem félnie kell a tanítványnak, hanem szilárdnak és tanúságtevőnek kell maradnia. Ebben a „harcban” számíthat az Úr segítő támogatására, aki gondját viseli az embereknek.

– A tanítvány szoros kapcsolatban áll Mesterével, akinek a nevében cselekszik.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου (*epi tó onomáti mú*): a nevemben (Lk 21,8)

A különböző elöljárósós szerkezetű „név” főnévhez négyszer kapcsolódik az egyes szám első személyű személyes névmás birtokos esete a Lukács-evangéliumban (Lk 9,48; Lk 21,8.12.17). A szó mindig Jézus személyéhez kötődik, amit a névmás még inkább hangsúlyoz. Feltűnő, hogy e szókapcsolatok közül három a Lk 21,5-19 versek közötti szakaszban található meg s negatív háttérrel. Az Úr nevében, Őrá hivatkozva egyesek félre akarják majd vezetni a tanítványokat (Lk 21,8). Továbbá Jézus neve miatt elöljárók elé vezetik, illetve gyűlölni fogják a keresztényeket (Lk 21,12.17). Ugyanakkor egy másik igehelyen pozitív tartalom párosul e szókapcsolathoz: aki befogad egy gyermeket az Úr nevében, az magát Jézust fogadja be (Lk 9,48). Vagyis a Mester és a tanítvány szoros, személyes kapcsolatára utal ez a kifejezés. A tanítvány Jézust képviseli, az Ő küldetésében jár, azonosul Vele. Emiatt üldözik, de ez az erőforrása is egyben a próbatételek között. S

így válik a keresztényeknek a Jézus nevét hordozó és felmutató léte s tevékenysége az Úrról szóló tanúságtétellé!

ἐν τῇ ὑπομονῇ (*en té hüpomoné*): állhatatosságban, kitartással (Lk 21,19)

Az evangélisták közül csak Lukácsnál jelenik meg ez a szó, s mind a két alkalommal Jézus használja a tanításában pozitív árnyalattal. Először a jó földbe hulló mag kapcsán mondja, ami azokat jelképezi, akik szép és jó szívvel megőrzik, emlékezetükben tartják a meghallgatott szót, s gyümölcsöt hoznak állhatatosságban (Lk 8,15). Másodszor pedig a próbatételek közti kitartásra buzdít, aminek az eredménye az élet megmentése, megszerzése (Lk 21,19). E két igehelynek és a szó jelentéstartalmának a fényében a kifejezés arra utal, hogy mindaz, aki ott marad, vagyis megmarad a meghallgatott szó „alatt” s aszerint cselekszik, annak gyümölcsöző lesz az élete és a viszontagságok ellenére elnyeri az örök életet. Az állhatatosság tehát az Úr szavában való kitartást, megmaradást, illetve az Isten ígéjének a szívben való megőrzését, abban való elhelyezését (Lk 21,14) és az az alapján meghozott döntéseket jelenti. Mindez megvédi és felvértezi a tanítványt a különböző próbatételekben is.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 8,15 A jó földbe hulló szemek azok, akik tiszta és jó szívvel hallgatják a tanítást, meg is tartják és kitartásukkal gyümölcsöt teremnek.

Lk 9,44 Vessétek jól emlékezetetekbe ezeket a szavakat: Az Emberfiát az emberek kezébe adják.

Lk 12,7 Sőt még a fejeteken a hajszálakat is mind számon tartja. Ne féljetez hát! Sokkal többet értek ti, mint a verebek.

Lk 12,11-12 Amikor majd a zsinagógákba vagy a hatóságok és hatalmasságok elé hurcolnak benneteket, ne gondolkozzatok rajta, hogyan védekezzetek, vagy mit mondjatok, mert a Szentlélek abban az órában majd megtanít rá benneteket, hogy mit kell mondanotok.

Lk 12,51-53 Azt hiszitek, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Nem azt, hanem – mondom nektek – meghasonlást. Ezentúl ha öten lesznek egy házban, megoszlanak egymás közt: három kettő ellen, és kettő három ellen. Meghasonlik az apa a fiával és a fiú az apjával, az anya a lányával és a lány az anyjával, az anyós a menyével és a meny az anyósával.

Lk 19,44 Eltipornak gyermekeiddel együtt, akik falaid közt élnek, és nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted fel látogatásod idejét.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 10,17-22 Az emberekkel szemben legyetek óvatosak, mert bíróság elé állítanak, zsinagógáikban pedig megostoroztatnak benneteket! Miattam helytartók és királyok elé hurcolnak, hogy tegyetek előttük és a pogányok előtt tanúságot. Amikor átadnak

benneteket a bíróságnak, ne töprengjete, hogyan és mit mondjátok! Abban az órában megadatik nektek, hogyan beszéljete. Mert hisz nem ti fogtok beszélni, hanem majd Atyátok Lelke szól belőletek. Halálra adja majd a testvér a testvért, az apa a gyermekét, a gyermekek meg szüleik ellen támadnak és vesztüket okozzák. Mindenki szemében gyűlöletesek lesztek nevemért. Aki azonban mindvégig kitart, az üdvözü.

Mt 10,30 Nektek minden szál hajatokat számon tartják.

Mt 24,1-13 Jézus kijött a templomból és elindult. Tanítványai odafordultak hozzá, és mutogatták neki a templom köveit. Erre megjegyezte: „Látjátok ezeket? Bizony mondom nektek, nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.” Amikor az Olajfák hegyén leült, egyedül tanítványai járultak hozzá, és kérdezték: „Mondd meg nekünk, mikor következik ez be? S mi lesz a jel eljövedeled és a világ vége előtt?” Jézus így válaszolt: „Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen benneteket. Sokan jönnek majd a nevemben, s azt mondják magukról, én vagyok a Krisztus, és sokakat megtévesztenek. Háborúkról fogtok majd hallani, s háborús hírek fognak keringeni. Vigyázzatok, ne kerítsen hatalmába benneteket a félelem, ezeknek be kell következniük, de ez még nem a vég. Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad. Éhínség, ragály üti fel a fejét, és a föld megrendül itt is, ott is. De ez még csak a kezdete a gyötrelmeknek. Szorongatásban lesz részetek, megölnek benneteket, s a nevemért minden nemzet gyűlölni fog titeket. Sokan eltántorodnak hitüktől, elárulják és gyűlölik majd egymást. Számos hamis próféta fellép, és sokakat tévedésbe ejtenek. A gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihül a szeretet, de aki mindvégig kitart, az üdvözü.”

Mk 13,1-13 Amint kijöttek a templomból, egyik tanítványa így szólt hozzá: „Mester, nézd, milyen kövek és milyen épületek!” Jézus így felelt: „Látod ezeket a hatalmas épületeket? Nem marad itt kő kövön, mindent lerombolnak.” Amikor az Olajfák hegyén a templommal szemben leült, Péter, Jakab, János és András külön megkérdezték: „Mondd, mikor fog ez bekövetkezni és mi lesz előtte a jel?” Jézus így válaszolt: „Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen titeket! Sokan jönnek az én nevemben, s azt mondják, hogy én vagyok. És sokakat megtévesztenek. Ha majd háborúkról hallotok és háborús hírek terjednek, ne ijedjete meg. Ezeknek be kell következniük, de még nem jelentik a véget. Nemzet nemzet ellen, ország ország ellen támad. Némely vidéken földrengés és éhínség támad. De ez még csak a kezdete lesz a gyötrelmeknek. Vigyázzatok majd magatokra! Bíróság elé állítanak, és a zsinagógákban megostoroznak benneteket. Aztán miattam helytartók és királyok elé hurcolnak, hogy tanúságot tegyete elöttük rólam. Előbb azonban hirdetni kell az evangéliumot minden népnek. Ha majd elvezetnek benneteket és átadnak a bíróságnak, ne törjete a fejete, hogy mit feleljete, hanem azt mondjátok, ami akkor megadatik nektek. Mert nem ti fogtok beszélni, hanem a Szentlélek. Halálra adja majd testvér a testvért, apa a gyermekét, a gyerekek meg szüleikre támadnak, és a vesztüket okozzák. A nevemért mindenki gyűlölni fog benneteket. De aki végig kitart, az üdvözü.”

Jn 15,18 Ha gyűlöl majd benneteket a világ, gondoljatek arra, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket.

Jn 15,20 Gondoljatek a tőlem kapott tanításra: Nem nagyobb a szolgál uránál. Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. Ha az én tanításomat megtartották, a titeket is megtartják.

Jn 16,1-2 Azért mondtam el ezeket, nehogy megbotránkozzatok. Kizárnak benneteket a zsinagógákból, s eljön az óra, amikor az, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy szolgálatot tesz vele az Istennek.

Jn 17,14 Átadtam nekik tanításodat, de a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból való.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

2Krón 15,6 Ugyanis nemzet nemzet ellen fog harcolni, és város város ellen, mert az Isten mindenféle nyomorúsággal fogja sanyargatni őket.

Iz 19,2 Akkor fellázítom egymás ellen az egyiptomiakat, és harcolni fog testvér a testvér ellen, barát a barát ellen, a város a város ellen, ország az ország ellen.

Iz 19,17 Akkor Júda földje rémületére lesz Egyiptomnak, ha csak említi is valaki, már megijed Egyiptom attól, amit a Seregek Ura határozott ellene.

Iz 24,19-20 Recseg-ropog és megreped a föld, meghasad és megrendül a föld. Inog a föld, mint a részeg, s leng, mint a hevenyészett kunyhó. Úgy ránehezedik gonoszsága, hogy elesik, s többé már nem kel föl.

Jer 14,12 Még ha böjtölnek is, nem hallgatom meg esdeklésüket; ha égő- és ételáldozatokat mutatnak is be, nem szeretem ezt a népet. Inkább karddal, éhínséggel és dögvésszel pusztítom el őket.

Jer 15,2 És ha azt kérdik tőled: „Hová menjünk?” – ezt feleld nekik: Ezt mondja az Úr: Akit halálra szántam, az meghal; akit kardélre szántam, kard élén hullik el; akit éhhalálra szántam, éhhalált hal; és akit fogságra szántam, fogságba kerül.

Jer 18,21 Juttasd ezért fiaikat éhínségre, és hányd őket kardélre! Asszonyaik váljanak gyermektelenné és özvegyé, férjük haljon meg dögvészben, az ifjaikat meg járja át kard a harcban!

Ez 5,12 Lakóid egyharmada pestisben hal meg körödben, és éhínség által pusztul el, egyharmada kard élén hull el körülötted, egyharmadot meg szétszórok a szél minden irányába, és kardot rántok utánuk.

Ez 6,11-12 Ezt mondja az Úr, az Isten: Csapd össze kezedet, dobbants lábaddal és mondd: Jaj Izrael házának iszonyatos tettei miatt, mert kard, éhínség és pestis által pusztul el! Aki távol van, pestisben vész el, aki közel van, azzal a kard végez, aki pedig megmarad és ostrom alá veszik, az éhen hal, mert kitöltöm rajtuk haragomat.” Dán 2,28-29.45 De van Isten az égben, aki feltárja a titkokat és tudtára adja Nebukadnezár királynak, mi fog történni az utolsó időkben. Ez az álom, amelyet fekvőhelyeden elméd látott: Arról gondolkodtál, ó király, fekvőhelyeden, hogy mi fog történni. Nos, aki feltárja a titkokat, az megmutatja neked, mi fog történni.” Ezért tehát jól láttad, hogy a hegyről levált a kő anélkül, hogy valakinek a keze hozzáért volna, és szétszúzta az agyagot, vasat, bronzot, ezüstöt és aranyat. A nagy Isten megmutatta a királynak, mi fog történni egykoron. Az álom igaz, és megfejtése megbízható.

Mik 7,6 Mert a fiú szidalmazza az apját, a lány anyja ellen támad, az új asszony meg anyósa ellen, ellensége az embernek saját háza népe.

Agg 2,6-9 Igen, ezt mondja a Seregek Ura. Még egy kis idő, és megrendítem az eget és a földet, a tengert és a szárazföldet. Megrendítem mind a népeket, és ideáramlik minden népnek a kincse. Betöltöm ezt a templomot dicsőséggel – mondja a Seregek Ura. Enyém az ezüst! Enyém az arany! – mondja a Seregek Ura. Ennek az új templomnak a dicsősége felülmúlja a régiét – mondja a Seregek Ura, mert ezen a helyen adom a békét – mondja a Seregek Ura.

Zak 14,4-5 Lába azon a napon az Olajfák hegyére hág, amely Jeruzsálemmel szemben áll, keletre, s az Olajfák hegye közepén kelet-nyugati irányban kettéválk, úgyhogy egy igen mély völgy keletkezik. A hegy egyik fele északra, a másik fele dél felé húzódik vissza. A Hinnom völgye pedig beomlik Goától a Jasolig. Beomlik úgy, amint már Uzijának, Júda királyának idejében is beomlott a földrengés következtében. Az Úr, a te Istened pedig bevonul, és vele együtt a szentek is, mindnyájan.

ApCsel 6,10 és vitatkozni kezdtek Istvánnal, de bölcsességével és a Lélekkel szemben, amellyel beszélt, nem tudtak ellenállni.

ApCsel 8,3 Saul ellenben csak úgy tajtékozott az egyház ellen, sorra járta a házakat, elhurcolta a férfiakat és nőket, és börtönbe vetette őket.

ApCsel 9,16 Megmutatom majd neki, mennyit kell nevemért szenvednie.

ApCsel 12,1-4 Ebben az időben Heródes király elfogatta az egyház néhány tagját, hogy ártson nekik. János testvérét, Jakabot karddal kivégeztette. Amikor látta, hogy ezzel megnyerheti a zsidók tetszését, azon volt, hogy Pétert is elfogassa. A kovásztalan kenyér ünnepét ülték. Elfogatta, börtönbe záratta, és rábízta négy, egyenként négy katonából álló őrségre. Az volt a szándéka, hogy húsvét után a nép elé vezetteti.

1Kor 15,33 Ne hagyjátok magatokat félrevezetni! A gonosz beszéd megrontja a jó erkölcsöt.

Ef 6,18-19 Minden alkalommal imádkozzatok a Lélekben könyörögve és imákat mondva. Legyetek éberek, és imádkozzatok kitartóan az összes szentért 19és énértem is, hogy megkapjam a beszéd ajándékát, hogy amikor megszólalok, bátran hirdessem az evangélium titkát.

Zsid 10,36 Állhatatosnak kell lennetek, hogy az Isten akaratát teljesítsétek, és az ígéretet elnyerjétek

Zsid 10,39 Mi nem tartozunk azok közé, akik elpártolnak és elkárhoznak, hanem azok közé, akik hisznek és megmentik életüket.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Alexandriai Szent Cirill: Vagy azért mondja ezt, mert mielőtt Jeruzsálemet elfoglalták a rómaiak, a tanítványokat, akiket zsidók üldöztek, bebörtönözték és uralkodók elé vitték; Pált Rómába küldték a császárhoz, és Festus valamint Agrippa elé is vitték. Ez később történik, hogy tanúságot tegyenek. A görög εις μαρτύριον kifejezés a mártírhálál dicsőségére utal.

Szent Ambrus: Van, ahol – mint itt is - Krisztus beszél tanítványai által; más helyen az Atya; (Mt 16,17) ismét másik helyen pedig az Atya Lelke (Mt 10,20). Ezek nem eltérő, hanem egymással összhangban levő kijelentések, hiszen, amikor egyikük beszél, mindhárman szólnak, mert a Szentháromság hangja egy.

Nagy Szent Gergely: A legbántóbbak azok az üldöztetések, amiket azoktól szenvedünk el, akiknek az előírásait betartottuk, mert ilyenkor a testi fájdalomon túl a szeretet keserű elvesztése is kínozza minket.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

1038. Az összes halottak, „az igazak és a gonoszok” (ApCsel 24,15) föltámadása megelőzi az utolsó ítéletet. Ez lesz az „az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására, akik pedig gonoszokat tettek, az ítélet föltámadására” (Jn 5,28–29). Akkor majd eljön Krisztus „a maga dicsőségében és Vele mind az angyalok (...). És összegyűjtik elébe az összes nemzetet; és elkülöníti őket egymástól, miként a pásztor elkülöníti a juhokat a kosoktól, és a juhokat a jobbára, a kosokat pedig a baljára állítja. (...) És elmennek ezek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.” (Mt 25,31–33.46)

1039. Krisztus színe előtt, aki az Igazság, véglegesen nyilvánvalóvá válik majd minden egyes ember igazi kapcsolata Istennel. Az utolsó ítélet föl fogja tárni végső következményeit mindazt a jót, amit bárki tett vagy elmulasztott földi életében:

„Őrzik mindazt, amit a gonoszok tesznek – és ők ezt nem tudják – arra a napra, amikor eljön a mi Istenünk nyilvánvalóan, és nem fog hallgatni (Zsolt 50,3) (...). Ezután odafordul azokhoz, akik a balján vannak: Elhelyeztem kicsinyke szegényeimet számotokra a földön. Én mint a Fő – mondja – a mennyben ültem az Atya jobbán, de tagjaim a földön küszködtek, tagjaim a földön nélkülöztek. Tagjaimnak adhattatok volna és a Főhöz jutott volna, amit adtok. És megtudnátok, hogy amikor kicsinyke szegényeimet elhelyeztem számotokra a földön, hordáraitokká tettem őket, akik cselekedeteiteket a kincstáramba hozták volna. De ti semmit nem adtatok a kezeikbe, ezért nem találtok nálam semmit.«,

1040. Az utolsó ítélet Krisztus dicsőséges visszatértekor fog történni. Egyedül az Atya ismeri a napot és az órát, egyedül Ő dönt az Ő eljövételéről. Akkor fogja kimondani Fia, Jézus Krisztus által végső szavát az egész történelemről. Meg fogjuk ismerni a teremtés egész művének, valamint az üdvösség egész rendjének végső értelmét, megértjük majd a csodálatos utakat, amelyek által gondviselése minden dolgot elvezetett végső céljához. Az utolsó ítélet meg fogja mutatni, hogy Isten igazságossága győz minden igazságtalanság fölött, amit teremtményei elkövettek, és hogy az Ő szeretete erősebb, mint a halál.

1041. Az utolsó ítélet hirdetése megtérésre hív mindaddig, amíg Isten az embereknek adja „az alkalmas időt” és „az üdvösség napját” (2Kor 6,2): szent istenfélelemre és az Istenország igazságának keresésére készítet. Hirdeti az Úr visszatérésének „boldog reményét” (Tit 2,13), aki „eljön, hogy megdicsőüljön szentjeiben és csodálatos legyen mindazokban, akik hittek” (2Tesz 1,10).

1042. Az idők végén Isten Országá el fogja érni a maga teljességét. Az egyetemes ítélet után a testben és lélekben megdicsőült igazak örökké uralkodni fognak Krisztussal, és a világmindenség is megújul:

Akkor az Egyház „a mennyei dicsőségben be fog teljesedni, amikor (...) az emberi nemmel együtt az egész világ is, mely bensőségesen kapcsolódik az emberhez és általa halad a célja felé, tökéletesen helyreáll Krisztusban”.

1043. A Szentírás ezt a titokzatos megújulást, mely átalakítja az emberiséget és a világot, nevezi „új égnek és új földnek” (2Pt 3,13). Ez lesz Isten tervének végső megvalósulása: „összefoglalni mindeneket Krisztusban, ami a mennyben és a földön van” (Ef 1,10).

1044. Ebben az új mindenségben, a mennyei Jeruzsálemben Istennek lakása lesz az emberek között. „És letöröl a szemükről minden könnyet, és nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom nem lesz többé, mert a korábbiak elmúltak” (Jel 21,4).

1045. Az ember számára e beteljesedés lesz az emberi nem egységének végső megvalósulása, melyet Isten a teremtéstől fogva akart, s melynek a zarándok Egyház „mintegy szakramentuma” volt. Akik Krisztussal egyesültek, a megváltottak közösségét fogják alkotni, Isten „szent Városát” (Jel 21,2), „a Bárány eljegyzett menyasszonyát” (Jel 21,9). E közösséget többé nem sebz meg bűn, szenny, önszeretet, melyek az emberek földi közösségét rombolják vagy megsebzik. A boldogító látás, melyben Isten a választottak számára kimeríthetetlenül föltárul, a boldogság, a béke és közösség örök forrása lesz.

1046. Ami a világmindenséget illeti, a kinyilatkoztatás mély közösséget állít az anyagvilág és az ember rendeltetése között:

„Maga a természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását (...), abban a reményben, hogy a mulandóság szolgálai állapotából fölszabadul (...). Tudjuk ugyanis, hogy az egész természet együtt sóhajtozik és vajúdik mindmáig; de nemcsak az, hanem mi magunk is, akik bensőnkben hordozzuk a Lélek csíráit: mi is sóhajtozunk és várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását.” (Róm 8,19–23)

1047. Az egész látható világmindenség arra van tehát rendelve, hogy maga is átalakuljon: „Tehát eredeti állapotába visszaállítva akadály nélkül kell szolgálnia az igazakat”, részesedvén megdicsőülésükben, a föltámadott Jézus Krisztusban.

1048. „Nem tudjuk, mikor teljesedik be a föld és az emberiség ideje, sem a mindenség átalakulásának módját nem ismerjük. Elmúlik ugyanis a világ bűntől eltorzult alakja, de halljuk, hogy Isten új lakóhelyet és új földet készít, melyben igazságosság lakik, s melynek boldogsága betölti, sőt felülmúlja mindazt a békevágyat, mely feltör az emberi szívekből.”

613. Krisztus halála egyszerre húsvéti áldozat, mely megvalósítja az emberek végleges megváltását a Bárány által, aki elveszi a világ bűnét, és az Új Szövetség áldozata, mely az embert, kiengesztelve Ővele a bűnök bocsánatára sokakért kiontott vér által, újra közösségbe hozza Istennel.

614. Krisztusnak ez az áldozata egyetlen, és az összes áldozatot beteljesíti és felülmúlja. Ez az áldozat elsősorban magának az Atyaistennek az ajándéka: az Atya odaadja a Fiát, hogy megbékéltessen minket Önmagával. Ugyanakkor Isten emberré lett Fiának áldozata, aki

szabadon és szeretetből följánlja életét Atyjának a Szentlélek által, hogy a mi engedetlenségünket helyrehozza.

1365. Mivel az Eucharisztia Krisztus húsvétjának emlékezete, áldozat is. Az Eucharisztia áldozati jellege magukból az alapító szavakból is kitűnik: „Ez az én testem, mely értetek adatik”, és „ez a kehely az új Szövetség az én véremben, mely értetek kiontatik” (Lk 22,19–20). Az Eucharishtiában Krisztus ugyanazt a testet adja, melyet értünk a kereszten odaadott, és ugyanazt a vért, melyet kiontott „sokakért (...) a bűnök bocsánatára” (Mt 26,28).

1367. Krisztus áldozata és az Eucharisztia áldozata egy áldozat: „egy és ugyanaz az áldozati adomány; a papok szolgálatával följánló személy ugyanaz, mint aki akkor a kereszten föláldozta önmagát, csak az áldozatbemutatás módja különbözik”. „S mivel ebben az isteni áldozatban, mely a szentmisében történik, ugyanaz a Krisztus van jelen és áldoztatik föl vérontás nélkül, aki a keresztt oltárán »egyszer véresen áldozta föl önmagát« (...), ez az áldozat valóban engesztelő.”

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A világ végének és az utolsó ítéletnek a valóságára hívja fel a figyelmet az *első olvasmány* (Mal 3,19-20a): „Íme, elérkezik az a nap, s izzó lesz, mint a kemence. Minden kevély és minden gonosztevő olyan lesz, mint a szalma: az a nap, amely elérkezik, lánggra lobbantja őket”. Az *evangélium* (Lk 21,5-19) ennek az előképeit, megelőző jeleit sorolja fel, amikor természeti katasztrófákról, a jeruzsálemi templom lerombolásáról és háborúkról beszél. Ehhez kapcsolódik a *válaszos zsoltár* (Zsolt 97,5-9c) is: „Zúgjon a tenger, és ami betölti, a földkerekség, és akik rajta élnek. (...) Eljön az Úr ítélni a földet, igazságban ítéli az egész világot.”

Ugyanakkor fontos az is, hogy a keresztény ember ne félelemmel, hanem az irgalom és a szeretet Istenébe vetett alázatos bizalommal tekintsen erre a titokra, ahogy a *kezdő ének* (Jer 29,11.12.14): „Az én gondolatom a béke és nem a pusztulás; hívjatok segítségül, meghallgatlak titeket, és hazavezetlek a fogságból, bárhol is éltek.”, a *szentlecke* (2Tessz 3,7-12): „békében dolgozva a maguk kenyerét egyék.”, az *alleluja vers* (Lk 21,28): „Nézzetek föl, és emeljétek föl fejeteket, mert elérkezett megváltástok ideje.”, a *hívek könyörgésének bevezető fohásza*: „Az idő és az örökkévalóság Ura nem elítéli, hanem üdvözíteni akar minket.” és az *áldozási ének* (Zsolt 72,28) hirdeti: „Nekem jó az Istennel lennem, és az Úristenbe helyeznem bizakodásom.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Megszabadítottál minket (633)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/233/gr/901/megszabaditottal-minket-liberasti-nos

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: A mélységből kiáltok, Uram, hozzád

https://www.youtube.com/watch?v=95r_qguDtQI

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Mécs László: Fényt hagyni magunk után

Az élet örök búcsúzás,
ó bárcsak tudnánk távozáskor

Fényt hagyni, mint a Messiás!
Belészeretni a szívekbe,
apostolokba, mártírokba,
hogy átadják a századoknak,
a századok az ezredeknek!

Fényt hagyni, mint a Messiás!
Vagy legalább, mint az anyák,
kik egyre jobban megragyognak,
minél sötétebb lesz az éj
és minél jobban porlanak
a bánat – barna hant alatt.

Fényt hagyni, mint a jó anyák.
Vagy legalábbis, mint a Nyár,
amely almákba és diókba
szerette édes álmait
és édességével világít
a hosszú – hosszú tél alatt.

Fényt hagyni, mint a drága nyár.
Vagy legalábbis, mint a Nap,
melyet elnyelt az alkonyat,
de a legbúsabb éjben is
világít még a gyöngyvirágban,
a liliomban, mécsvirágban.
Az életünk olyan tűnékeny.
Óh, szent fényt hagyni volna jó!

Pilinszky János: Örökkön-örökké

Pilinszky János: Örökkön-örökké
Várok, hogyha váratsz, megyek, ha terelsz,

maradék szemérmem némasága ez,
úgyse hallanád meg, hangot ha adok,
sűrű panaszommal jobb ha hallgatok.

Tűrök és törődöm engedékenyen:
mint Izsák az atyját, én se kérdezem,
mivégre sanyargatsz, teszem szótalán,
szófogadó szolga, ami hátra van.

Keserűségemre úgy sincs felelet:
minek adtál ennem, ha nem eleget?
miért vakítottál annyi nappalon,
ha már ragyogásod nem lehet napom?

Halálom után majd örök öleden,
fölpanaszlom akkor, mit tettél velem,
karjaid közt végre kisírom magam,
csillapíthatatlan sírok hangosan!

Sohase szerettél, nem volt pillanat,
ennem is ha adtál, soha magadat,
örökkön-örökké sírok amiért
annyit dideregtem érted, magamért!

Végeérhetetlen zokogok veled,
ahogy szorításod egyre hevesebb,
ahogy ölelésem egyre szorosabb,
egyre boldogabb és boldogtalanabb.

Reményik Sándor: Templomok

Én csak kis fatornyú templom vagyok,
Nem csúcsíves dóm, égbeszökkenő,
A szellemóriások fénye rámragyog,
De szikra szunnyad bennem is: Erő.

S bár irigykedve holtig bámulom
A dómok súlyos, drága titkait,
Az én szívem is álmok temploma
És Isten minden templomban lakik.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- „Beteszem-e” a szívembe az Úr szavát?
- Kitartok-e Isten igéje mellett? Örööm-e az Ő szavát?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

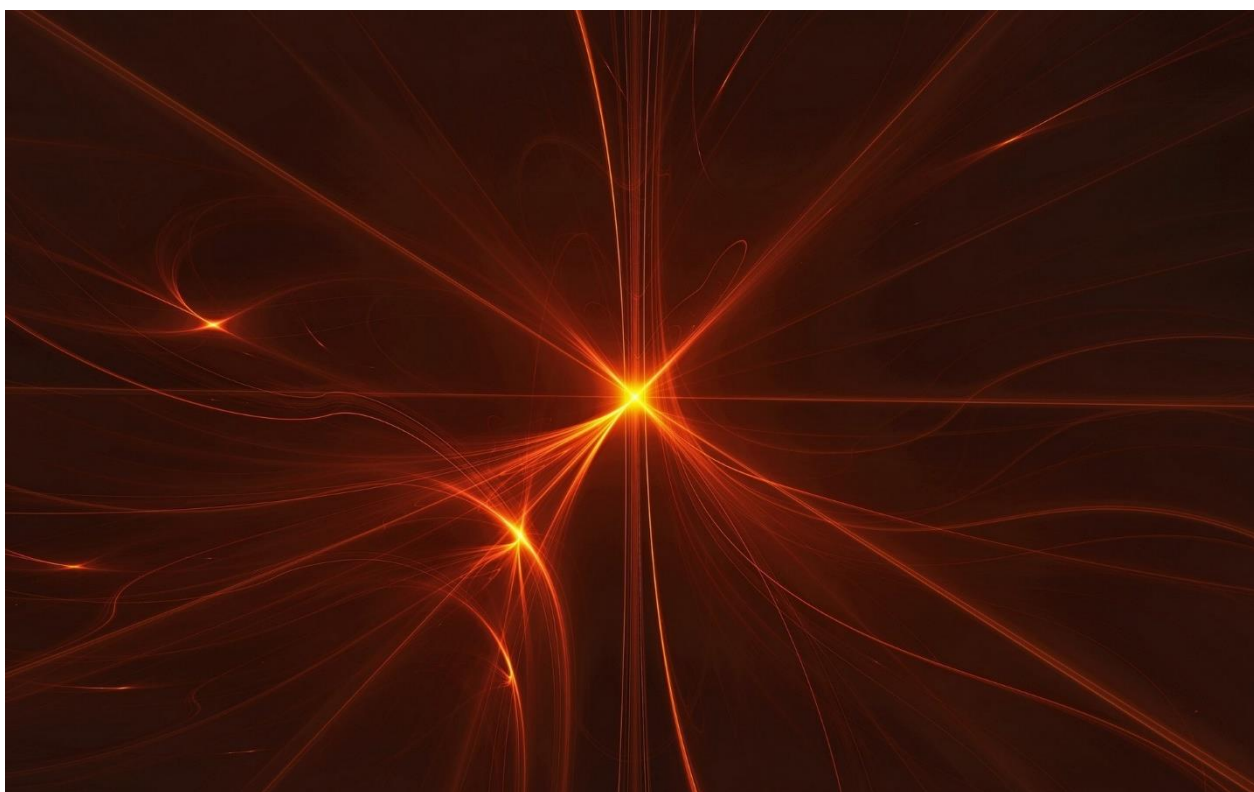
Urunk, Istenünk, add, hogy örvendezve mindig neked éljünk, mert soha meg nem fogyatkozó és teljes öröm az, ha szüntelenül szolgálhatunk neked, minden javak szerzőjének. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlekedet, hogy minden élethelyzetben és körülményben, lelkesen s állhatatosan meg tudjak maradni szavadban, s ezáltal hiteles tanúságot tegyek rólad! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Aki mindvégig állhatatos, az üdvözül (Lk 21,5–19)

(Forrás: Catholicic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten engem is számon tart, akkor is, amikor nehézségekkel küzdök.
- Minden félelmetes hír ellenére nem félnem, hanem bíznom kell.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Merjek ráhagyatkozni Istenre, az ő kezébe tenni a nehéz helyzeteket, mindazokat a kihívásokat, melyekkel félek szembenézni.
- Figyelmes, kitartó szívvel olvassam a Szentírást.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 33. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Az egyháziatyák gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadvány alapján Asztalos Lívia fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Mécs László: Fényt hagyni magunk után – <https://www.istenesversek.hu/mecs-laszlo-fenyt-hagyni-magunk-utan/>

Pilinszky János: Örökön-örökké – Forrás: <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=122>

Reményik Sándor: Templomok – <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/remenyik-sandor-1DE81/fagyongyok-1918-1DE86/fagyongyok-1DE87/templomok-1DF11/>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu